

Horthy Miklós

Hozzáadta: olaf
2004. október 23. Szombat 11:10

Ki volt a Horthy Miklós? Egyesek az egekig magasztalták, mások magasztalják, mássok sárral dobálták, mások dobálgatják. Egy valamit azonban mindenkinek el kell ismerni; hazánk legkitűnőbb tengerésze volt. Erre viszont érdemes emlékezni. Az a emléknek szentelem ezt az írást, amelyben a tengerész pályafutását követem végig.

Gyermekkortól a gimnázium végéig

Horthy Miklós 1868. július 18-án született Kenderesen. A családja, nagybátyjai Horthy István minden vonatkozásban a magyar köznevelés legpéldásabbjai. A családja, nagybátyjai Halasy Paula a magyar nagyszony tőpúsnak a megtestesítője.

Nyolc testvér volt hat fiú és két lány. A család ötödik gyermeke volt. 6 éves korától a helyi iskolában tanult, 8 évesen szakadt el a szülőházi háztól, amikor a Debreceni református Kollégium diákja lett, majd 10 éves korától gimnáziumi tanulmányait Sopronban végezte.

A korban harmadik fiú testvér, bátya tengerész névelő volt a fiú akadémiáján. Tizenhét éves korában szerencsétlen baleset áldozata lett, egy gyakorlat során a vízbe halt bele. A szülői kérésére alig hevert ki a víz felületére, amikor a tizenhét éves Miklós azzal a véletlen kérésrel jött elő, hogy halott baltája helyébe lámpa, be a tengerészetbe. De arra annak, hogy a mindenkinek szigorú apa feléje néha engedékeny, a világot elutasító volt. A szülői kérésre keményen állást foglaltak a gyerek ellen. Am a kis Miklós nem engedett. Ásra és őra előállt k

Makacs kitartása végig a győzelmet aratott. Szülei beleegyezésével elküldte felvételi kérvényét, amely nagy okoz a tengerészeti hatóságoknál. Maga Ferenc József is felfigyelt az úgyre. Horthy 14 évesen bekerült a Fiumei Tengerészeti Akadémiára Valoska felé vezető úton, mellette a császári és királyi Tengerészeti Akadémia hallgatói között. Falain a következő felirat volt olvasható: **ÄœA KÄTELESSÄG AZ ÄLETNÄL IS FONTOSABBÄ**. Ez a jelmondat elképeztéig.

A Fiumei Tengerészeti Akadémián

Az intézetben vasfegyelm uralkodott, a legkisebb mulasztást is ugyanazzal a keményítélettel szigorral büntették, mint a szárazföldi katonai nevelés intézeteiben, amelyet a császár honosított meg személyes példamutatással is erásá-tv

A Monarchia fegyveres erésinél a fegyelm a császár következő meghatározására képezté fel:

-a feladatok teljesítésé képtelenség azoktól teljesítésé dicsőretet, -a nem teljesítésé büntetés érdemel

Amikor az ifjú Horthy Miklós 1882-ben belépett a fiumei tengerészeti akadémiára, akkor nem csak az osztrák-magyar, de más tengerészeteink is vitorlásokon képezték ki a névelőket. A vitorlások romantikája hatott az ifjúra, rajongása lett a vitorlás hajásnak, vitorlás sportnak, amelyet később lelkes odaadással és eredménnyesen áztátt.

A tengerészeti akadémián már az első évfolyamban is sokkal inkább a gyakorlati kiképzés érdekelt, mint az elmélet. Ásszárs, evezés, ívelés voltak legkedvesebb tantárgyai. Valamennyiben, kivétel nélkül kitűnt. A tisztán elméleti tárgyat már kevésbé kedvelte, éppen csak annyit foglalkozott velük, mint amennyi az ismeretek kéllé megalapozás és az előmenetel szempontjából szükséges volt.

Az előkelő, vidám egyéniségnek szinte csak barátai voltak, ellensége alig akadt. Viszont ettől függetlenül korán sincs hájja a komolyságnak, vagy éppen a határozottságnak, amely a haditengerészeti pályáján nélkülözhetetlen. Már akadémián a nyári behajásásokon bebizonyosodott, mert a legnagyobb ártámmal és a legteljesebb odaadással végezte a vasfegyelmet követelő szolgálattal, amellyel a névelőkkel a zélt-tá kaptak a későbbi életükben. Kénnyedőn teljesített minden feladatot a legzordabb időjárás mellett, a legerősebb hullámmzásban vadul táncolás hajás sem tudta kedvet szegni. Ha szakadás esben kellett négyórás fedélzeti árságet állnia, ha a hullám tengeren neki kellett vasárnap este csánakkal a hajára hozni a szárazföldre szabadságot legénységget, amikor nem is csak egy meglehetősen "becsülettel" matrás veszélytelen berakásáért volt felelős, hanem a fegyelm betartásáért is mindig nyugodtan, néha mosolyogva végezte munkáját.

Boldog békeidő

Szolgálat első éveiben mind másod, majd első osztályú tengerész hadaprásd korában, a mindenkori "felszerelt" hajó egyes hajásin volt beosztva. Az 1800- as évek utolsó éveiben a császár királyi haditengerészetenél az volt a szokás, hogy a nyári hónapokban, májustól szeptemberig az őgyvezett "Sommer-Eskadre" (a Monarchia modern

egyszerű alakult) volt felszerelve. A teli hónapokban pedig a "Winter- Eskadre" (régi vitorlásokból állt). Az elbűbésítő a tisztek és a legénység a legmodernebb technika használatával, még vitorlásokon a lassan, lassan letérés, de a tengerész kiképzés elsajátítása szempontjából, nagy fontosságú vitorlás szolgálattal ismerkedett.

Hadapród korában a három év alatt, kilenc különböző hajóra hajózott be, amelyeken különböző utakra is sor került. 1988 nyarán a barcelonai világtalálkozó alkalmából egy császári és királyi hajóraj látogatta meg Spanyolországot. hajóraj a "Tegethoff" nagy páncélosból - mint vezérhajóból - a Kaiser Max, a Prinz Eugen és a Don Juan d'Austria (a formájuk miatt vasalásnak csófolt) kisebb páncélosokból tevődött össze. Ez utóbbin szolgált Horthy Miklós. Don Juan d'Austria páncélos fregatt

Erről az évtől származik az alábbi anekdota, amely ismert volt a császári és királyi haditengerészetnél:

Barcelonában az admirális megengedte, hogy bizonyos időkben spanyol vendégek is meglátogathassák a hadihajókat. A fiatal katonák is akadtak ismerősei, akik közül egy fiatal lány közül senki nem nagy öröklődést tanúsított a hajó tovább maradt a fedélzeten, mint azt a szigorú hajórend lehetővé tette. Ennek eredményeként a fiatal vendéglátó, májnapos parancsnok kihallgatáson 14 nappal hajóforgást megnyelhetett el a számlájára. Barcelona azonban sokkal szebb és csábítóbb annál, semhogy a hajózáshoz lehessen csak csodálni, közülük senki nem ilyen fiatalon. Bajtársával megerőltetve az engedély kérését a bejárt katonát, egy beérte csónakkal utána szállított a társaságnak. Szerencsén partot ért civil ruhájában és teljes biztonságban érkezett meg, elindult társai után Barcelona. A civil ruha keltette biztosnak hitt inkognitó egy pillanat alatt vált semmivé, amikor egyszer csak szembe találta magát tulajdon hajóparancsnokával, Vostri sorhajókapitánnyal. A helyzetet mentendő azonnal sarkon fordult és mellékkutatókat, rohant vissza a kikötőbe, ahová tudomása szerint a parancsnoki csónak volt rendelve. Szerencsés volt, megtalálta a várakozó csónakot, annak legénysége elrejtette a katonát megindultak a horgonyon álló hajó felé, hirtelen az a csónak parancsnokkal, elöl pedig a pad alatt a kiszállított katonával. Megérkeztek a hajó oldalához, ahol a menekülőt az evezősök a hajó oldalán lévő ágyúnyíláson át betuszkolták a társai fedélzetre, amíg a parancsnok felszárt a részre leengedett hajócsónak. A fedélzetre érkezett parancsnok első szava az a fogadásról szóhoz a káprázatos "Azonnal kórotem a fedélzetre Horthy Miklós tengerész katonát. Az országzász rómálettől csak a csodálkozó nagyobb, amikor meglátja, hogy kiszállított bajtársát éppen az egyenruhájait kapkodja magára a szállóhelyen. Nálam nagyobb csak a hajóparancsnok nézett, amikor egy perc múlva Horthy Miklós az elárórsónak megfelelően jelentkezett nálam. Nem is volt sok mondanivalója részre, csak ennyi: "Na jól van, menjen csak aludni. Jól éjszakáit."

Az évek múltak. A tengerész katonából sorhajózás, a sorhajókapitányból pedig tengernagy lett, amikor a párt hadikikötő parancsnokának az estélyen megint találkoztak, és az újregőre felreható a fiatalabb tisztet, feltéve nekiként:

- Mondja csak, ugye maga volt ott "akkor" Barcelonában?

- Akkor, tengernagy úr, a Ramleh-on? Bevallom, én voltam.

- De hirtelen mitől tonkerült vissza a hajóra, mire hívtam?

-Én, tengernagy úr volt száves visszavinni a saját parancsnoki csónakjain - felelt a sorhajózás.

1889-ben tette le a tiszt vizsgát, első osztályú hadapródoként a félévvel később sorhajózás vizsgát is a fahadnagyi rendfokozatnak felel meg. Előzetesen utáin társai között a konstantinápolyi állomáshajóra került beosztott tisztként.

Ez a beosztás továbbá a tájékozódás tekintve, hogy a XIX. század végén az Európa "beteg embernek" tartották a társai között a diplomácia boszorkány konyhájánaként másként látták. A nagykövetségi szalonokban szakadatlanul a pezsgő let folyt, amely egyaránt alkalmas volt szerelmi kalandok kezdeményezésére és az ilyenek leple a fontos, különleges politikai helyzetek kiaknázására. Miután a fiatal tisztben meg volt az új szótár és a kővetkezett, majd a hajó megfordult iránt, és állandóan nyitott szemmel járt, azt tudott látni a lepleken, lehajmozva a káprázatos fel tudta ismerni a társai okait.

Nyolc hónapos konstantinápolyi tartózkodása után 1892 őszén a Saida nevű korvetre osztották be, amely májféltől a vig tartás tengerentélen indult. Az akadémiájáról kikerült legfiatalabb másodosztályú katonával. A Saida útja a Szuezi csatornában és a Vörös tengeren át Ceylon szigetre, majd Indiába, Bombaybe, Kalkuttába, ezek után Szingapúrba, Bankokba, a Borneó és a Jáva szigeteken át Ausztráliába vezetett. Itt három kikötőt látogatott meg. Innen Ászóland, Ászó Kaledónia, az Ászó Hebrida és a Salamon szigetek sokasága következett, majd a hajó megfordult Szingapúr köré az Indiai Ázónon és a Vörös tenger, majd a Földközi tengeren át bejutva az Adriára tőrt haza. A S.M.S. Saida gőz korvett, melynek fedélzetén Horthy Miklós világtalálkozó utazásában vett részt 1892-ben.

A világtalálkozó után a Tengerészeti Műszaki Bizottság főnöke, Hermann von Spaun altengernagy mellé nevezte a bizottság feladata az volt, hogy figyelje és ártókelje a technika fejlődését a haditengerészet sajátosságainak figyelemmel.

1896-ban a Schinau gyárban készített Magnet torpedónaszád juttatásában vett részt. A hajó Keleti tengerről, Európába megkerüléssel hajózott Párizsba minden említtésre méltó esemény nélkül.

1896-ban torpedó-tiszti tanfolyamra vezényelték, ezzel egy olyan csapatba került, amelyet ebben a korban, mint a haditengerészeti huszársággal emlegettek.

A torpedó akkor még aránylag jó fegyvernem volt, hiszen azt az 1870-es években találta fel a magyar származású Luppis János. A szolgálat a kicsi, minden kényelmet nélkülöző torpedóvető-naszáddokon nagyon kemény volt, kénytelenül a másodosztályú ténylegpuson, ahol például menet közben a kormányos a tisztitől az asztalra állt. A kényes hullámvértesítő is nyakig eljött. Többi viharok idején rendkívül fizikai megpróbáltatást jelentett a szolgálat a tiszteknek, mint a legényeknek ezeken a veszélyes szolgálatokon. Azok a hullámok tetején ugráló hajókon. Csak olyanok kerülhetnek ehhez a fegyvernemhez, akik rendelkeznek az úgynevezett "Kommandobrücken-Nerven-el", azaz a parancsnoki hárdi idegekkel. Ugyanis természetesen fontos a jó idegrendszer a nagy sebességgel mozgó kis hajókon, mert a torpedónaszáddok harci rendeltetésre az volt, hogy a csatahajókat, cirkálókat a lehető legjobban megkérleljék a lehető legkevesebb fegyverrel, a torpedóval, miközben az előbbieket az összes lehetséges fegyverrel támadták. Mindehhez nem volt elég csak tengerésznek lenni. A hajó szinte a saját testének örve, azaz az úgynevezett "manőverező" képességgel kellett, hogy a lehető legkevesebbet kezelje a kormányokat és a gépeket.

A torpedó-tiszti tanfolyam elvégzése után 1897. május 1-én II. osztályú sorhajó hadnagyként nevezték ki.

1898-ban Angliába vezényelték, ahol a Yarrow máteknél készült a Boa és a Cobra nevű torpedónaszád hazahozatalában vett részt, mint a Boa első tisztje. A két torpedónaszád próbáján a Boa kondenzátor csatlakozási kezdése, ebből kiderült, hogy konstrukciós hiba miatt mindkét hajó ezeket ki kell cserélni. Egy még a nehézségekkel teli Angliában. Ez volt az első zavarás a próbák során. A másodszor pedig az, hogy a végleges kifutás után a Boa parancsnoka megbetegedett és Horthy-nak kellett átvennie a hajó parancsnokságát. Egy aztán az vezette haza a naszádot az Atlanti-óceánra, Földközi tengeren át Párizsba. Igen zord időjárás kísérte a próbák során, sőt teljesen körbevette.

Horthy sorhajózási szolgálatát hazatérte után átvette a hajóvezényelték a párizsi tengerészeti iskolában kiképzésnek. 1899 tavaszán az Artemisia kiképzés vitorlás parancsnokává nevezték ki.

1901-ben megnevezte a feleségét a szászshelyi Purgly Magdolnával.

1905-ben, az akkori teljesen jó Sankt Georg páncélos cirkálóra került torpedó-tiszti beosztásban, és mint ilyenek, az első feladata volt a hajó legényeinek tengerészeti szakmai képzése, azaz a hajó csapatainak kezelése, evezés, vitorlás.

Ebben az időben a politikai bonyodalmak következtében nemzetközi csapatoknak kellett megszerezniük a Mytilene és a Lemnos szigeteket az Égei tengeren. Egy osztrák-magyar hajóraj is elindul a két sziget felé. A hajóraj vezérhajója a Sankt Georg cirkáló, amelynek parancsnoka Ripper admirális volt, aki egyben a nemzetközi hajóosztagok főparancsnoka is. A Mytilene szigetre kitelepült nemzetközi tengerész legényeinek parancsnoka pedig Horthy Miklós volt.

A két idetérse befejezése után elvégzett egy felső szintű tengerészeti tanfolyamot, majd a haditengerészeti parancsnokjachtjának a Lacromának az első tisztje lett.

Itt gróf Montecuccoli tengernaggyal került a legjelentősebb kapcsolatba, akit a zsidó származása miatt vasgrófnak is hívtak. Kiváló és a haditengerészeti parancsnok, aki a magyar és osztrák parlamenti tiltakozások ellenére elmondta, hogy a monarchia még jó csatahajókat készíthet. (Ezek a Viribus Unitis, a Tegethoff, a Prinz Eugen és a Szent István.) A vasgróf felismerte Horthy kiváló tulajdonságait és megkedvelte őt. Rávidesen kinevezte a Konstantinápolyban állomásozó Taurus parancsnokává. Ez a beosztás egy évig tartott.

1908-ban az első parancsnoksága idején juttatásnak lejárta a korszaki tengerészetben azok a politikai események, amelyek előidézik a későbbi birodalmi eseményeket, azaz Bosznia-Hercegovina bekebelezését az osztrák-magyar birodalom részévé. Horthy a veszedelmes és kényes politikai helyzetekben jótanácsot ad, a dolgok működtetésére járja, mérsékelte, de szívesen azonnal tette katonának bizonyult. Nem csak kitűnő tengerésztiszt és hajóparancsnok, de a leszármazású finom szimfónia politikus és diplomata is volt. Jelentőseket nagy feladatokra keltettek Bécsben, a hadgyakorlatok haditengerészeti osztályán, olyannyira, hogy azokat kivétel nélkül eljuttatták a császár katonai irodájához, ahonnan egyenesen I. Ferenc József kezébe kerültek. Az uralkodó nem csak felfigyelt Horthyra, de meg is jegyezte magának, méltányolva tehetségét. A későbbiek során ennek a szászshelyi kinevezésével.

A Tauruson betöltött parancsnoki beosztása 1909 augusztusában lejárt. Utána a nehézségek napos szolgálatát követően a Kaiser Karl VI. páncélos cirkálóra, amely után Bécsben és az első I. Ferenc József származású. Az ő király a "világ első gavalléora", a körülhatárolhatatlan kényes és tisztes, a puritán gondolkodás megtestesítője. Ezer gondja és munkája mellett figyelme a legcsekélyebb dologra is kiterjedt. Nem volt annyira dolog mellette szolgálni. A

legkisebb hiba esetében is azonnal "intézkedett", de ilyen intézkedésre Horthy esetében soha nem került sor. Pedig nem volt különösebb a helyzete a tengerész szárménysegének, máj csak azért sem, mert a kék haditengerész egyenruha ritkán volt valami az uralkodás kényezetében, és mert Ferenc Józsefnek egyáltalán nem szá-vágye a haditengerészet.

Horthy Miklós minden tekintetben megfelelt a vele szemben támasztott követelményeknek, így az uralkodással való érintkezésben, mint az udvari események idején. Rávid idű eltelte után máj nem volt titok az udvarnál, hogy a császár nagyon kedvelte Horthy Miklóst, amit mi sem bizonyított jobban, mint hogy a hivatalos ügyét követve utána a máj egy fűlőig a császár mellett maradt, annak kifejezett utasítására. Kéjben 1914 január 20-án Horthyt sorhajás kapitányi neveztek ki.

Ekkor máj Európaiban létszálag boldog békéidőket honoltak. Ezt tétő meg, mint egy villámcsapás a szarajevű lűvősek, amelyek megölték a trónörökös párt. Ezek lűvősek elűbb léngba borították Európaét, majd az egű világot. Melynek hatásai a mai napig is érezhetők.

A hajóboró

A hajóboró kitűtőse után Horthyt a Habsburg csatahajás parancsnokává nevezik ki. A hajás tölenségre volt kárhoztatással helyén, amit parancsnoka nehezen viselt el.

1915. január 10-én állították szolgálatba a Novara gyorscirkálást, amelynek parancsnokának őt neveztek ki. A parancsok véglasszásaírás fenn maradt tétőnet szerint egy vacsora alkalmával Anton Haus tengernagy ágy szűlt tétőrséhez: éœHorthy rátermett, ágyes és alkalmas tiszt és mindig szerencsés; adjuk hát neki a Novarát.œ

A hajóboró máj egy éve tartott. Az antant a Dardanellákat ostromolta, nehézetbe hozta tétőkországot. A német vezetés Páiba káldott 3 UB táspusó tengeralattjárást vasóton. Ezekkel az egységekkel próbálta meglegni az antant eréket és megsegéteni a tétőket. A tengeralattjárás hatásugara nem tette lehetővé, hogy a tétőkorszáig ve utat saját erejékből tegyék meg. A német hadvezetés kórácsára cs. és kir. flotta egységei vontatták el kb. fűlősszerakott tengeralattjárás kázzal elsőként UB 8 futott ki a Novara vontatásában 1915. május 4-én. A gyorscirkálást kómányei kázzal Horthy parancsára vitorlavásznat feszítettek és fűlő sodronyból kómányt kószá-tettek, ágy hajást, hogy messziről tehergás sziluettt mutassa. Rávid őt után egy német matrás beleesett a v-zbe és eltűnt, majd a tengeralattjárás hibét jelentettek, ágy visszafordultak. Május 4-én őjra kifutottak. Az őt során minden probléma nélkül állthaladtak az Ortantási-szoroson. 6-án 8-ára után francia rombolásraj kázeledett feléjük. Az UB káteleit eloldották és az lemerűve tovább indult. A gyorscirkálás állczásait elűntették, és teljes gűzzel megindult hazafelé. A franciák riadástatták cirkálást, hogy a szorosban végűk el a Novara őtűjt. Horthy azonban jű szűmolt cirkálást nem voltak gűzűsűk és mielűtt elűghatták volna a hazafelé vezetű utat betűrt az Adriára és 7-én hűvetett Páiban. Áz S. M. S. Novara

1915 május 23-án Olaszország hadat üzent a Monarchiának. Aznap este a flotta hatalmas támadást hajtott végre az olasz partok ellen. A Novarának a Scharfschűtze rombolás és 4 torpedásnaszűd kásőretben Porto Corsinit kellett lűr. A keskeny csatorna partján telepített laktanyák elpusztításá miatt a rombolás farral elűre hatolt be a csatornába, és káoldalra tűzelt. Ez alatt a Novara elűbb 2000, majd 1000 méterre is megkűzelűve a partot megkezdte a tűzelűst a tengerparti erűtmények ellen. Ezzel tehermentesűtette a szűk csatornában, meglehetűsen korlűtozott kűrűlmány kűzűtt harcolás rombolást. Novarát talűlatok őrtűk, von Persich sorhajás hadnagy, torpedástiszt őt emberűvel egyűtt őletűt veszítette, tűbben sűlyosan megsebesűltek. Horthy ekkor cikkcakban kezdte vezetni a Novarát, és nem tűgűtött a part kűzelűbűl, aműg a rombolás ki nem jűtt a csatornából, feladatűnak befejeűse után.

Jűnius 17-én Kifutottak Páiba a Novara és az Admiral Spaun gyorscirkálást, a Wildfang, az Ulan, a Scharsschűtze, az Uskoke rombolás, valamint négy torpedásnaszűd kásőretben. Elűszűr a Trieszti-űblűtt fűsűltűk őjt, majd olasz partok felű vettűk az irűny. Rimini magassűgűban talűlkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a Szigetvűr cirkálás és négy torpedásnaszűd alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikűttű csatornűt és annak hűdűjt lűtte, Szigetvűr a Novara tűmogatásűval Fano és Pesaro katonai őlpontjait vette tűz alá. A Novara csoport visszatűrű berűszűtrombolta Tagliamento jelű állomásűjt, majd Pála felű indultak.

Jűlius 27-én a Horthy Miklós sorhajás kapitány vezette kűtelűk Ancona elűtt 20 mérfűldre megűllt. A Novara kűt csűnakot bocsűtött vűzre bombűvel és benzinnel megrakva az Anconűt bombűzű vűzirepűlűgűpek ellűjtűsűra. A csűnakok úzűsűre egy torpedásnaszűdot hagytak hűjra. A kűtelűk tovább indult Ancona felű, ahol lűttűk a vasűviaduktot és a raktűrakat. Ez után tovább hajűztak Senigaglia felű és hasonlű cűlpontokat pusztűttek el. Fanűn talűlkoztak az Admiral Spaun csoportal és visszaindultak a csűnakokhoz. A csűnakok felűtele után Pála felű vettűk irűny, ahova minden kűlűűsebb esemény nélkülűl megűrkeztek.

1915 őszűn a kűzponti hatalmak dűntű offenzűvűt indűtöttak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a Novarűt a Cattarűű űűbűlbe vezűnyelte. December 5-én, hajnali hűrom órakor a Novara négy rombolás és hűrom torpedásnaszűd kásőretben kifutott a Cattarűű űűbűl, hogy San Giovanni di Medua Montenegrű őlelmezűsi és utűnpűtűsi kű ahol a felderűtűsű szerint tűűb teherhajás áll lűszerrel és őlelemmel megrakva- elpusztűtsűk. Virradatok őrtűk el a bejűratűt, azonnal tűzet nyitottak, elűszűr szűtűttűk a parti űtegek kezelűinek a laktanyűűt, és mire a tűzű

pártozni tudták az osztrák-magyar hajók benyomultak a kikötőbe, mindent leromboltak, elszállítottak nyolc teherhajót és tizenegy májsikat felgyújtottak. A teljes utánpótlás, amely a Szerb hadsereg volt, elpusztult. Sikeresen a selyes csapatot az ellenségre. Montenegró ereje megtört, és 1916. január 13-án bukott ki.

1916. január 27-én a Horthy vezette Novara az Orjen és a Csepel rombolókkal kifutott, hogy zavarja az elléget hajóforgalmát. Rájávidesen a két romboló gáphiba miatt visszafordult, így a gyorscirkáló egyedül hajózott tovább. Este 5 óra lett hajrom cirkáló és a több romboló bázis állás ellégetes egységekkel találkozott. A telerer el a visszafordult bázisra.

Az Antant, az egyre jobban ellenőrzött osztrák-magyar-német tengeralattjáró tevékenység miatt úgy döntött, hogy elzárja a meglehetősen keskeny Otrantói szoros az Adria bejáratánál. Ezt felfegyverzett halászhajók végezték, amelyek az Adria déli részén voltak a víz alatt, amelyekre aknák voltak erősítve, azok a tengeralattjárók, amelyek beleakadtak a hálókba, csak a selyes sörényűek állták a víz alatti tudtak kiszabadulni, vagy elpusztultak a személynélkül.

Horthy 1916. július 8-án este felderítő-átótra indul az Otrantói-szorosba. Ott nagy felfegyverzett halászhajóval találkozott, amelyeket rájuk támadás utáni elszállított. Másnap a hazafelé hajózó cirkáló és ellégetes egység találta meg, és igyekeztek az átjutást elvinni. A hajó sebessége miatt a segítőegységre kellett csatlakozni, azonban keresztül a hálók az ellégetes száján át, és sikeresen gond nélkül befutnia Cattarába. Az év folyamán cirkáló és több száz próbált hasonlót támadást végrehozni, de a többi nyos sikereket nem ért el.

1916-végén a hadi helyzet kiváló volt, a szárazföldön az olasz front kivételével mindenhol ellégetes területek álltak a birodalom katonái, Oroszország lengyelek által lakott részei, az egész Szerbia és Montenegró, Belgium, az észak-keleti Franciaország a központi hatalmak birtokában volt. Kivétel a románokat Erdélyből, és elfoglaltuk Románia felét Bukaresttel együtt. Várható volt, hogy Románia és Oroszország kávéháza fog lenni. A tenger császárja és királyi flotta szilárdan tartotta nem csak a hazai partokat, de az utánpótlások számára nagyon fontos montenegrói partokat is. Biztosítva volt a tengeralattjárók kijutása a Földközi tengerre, hadikikötőinket nem fenyegette veszedelem. Pápa, Sebenico, a Cattarói bázis a flotta szilárd, áthatolhatatlan védelmében áll. A francia Leon Gambetta és az olasz Garibaldi páncélos cirkáló és elszállított se a nagy antant hajók nem merészkedtek Adria vizeire. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók szilárdan tartották a Dardanellák és a Boszporusz bejáratát. Az angol támadásokat ezen a harctéren is visszaverték a központi hatalmak. Mindezek ellenére azonban az antant sokkal jobb helyzetben volt, mivel a földrajzi helyzetük és az amerikai segítőegységnek köszönhetően a gyarmatokhoz, a nyersanyagforrásokhoz vezető utakat a kezében tartotta. A központi hatalmak viszont kártevők voltak számára, és gyarmataik ellenére is el voltak zárva a világ nyersanyag bázisaitól, amelyek kincseit nem csak az elléget, de még a semleges államok teherhajtói is az antant részére szállították. A német hadvezető és úgy látta, hogy az időről időre dolgozik, így a hajóboró végezőnek minél hamarabb befejezősöt szeretnék volna elérni. 1917 január 31-én bevetés a tengeren. Február 1-én, olyan hadműveleti területnek tekintette Angliát, Franciaországot és Olaszországot partjai közeli vizeket, valamint a Földközi-tenger keleti és központi részét, amelyben minden ellégetes és semleges egyaránt figyelmeztetés nélkül elszállított. 1917 nyárára kezdett fokozottan megjelenni a hadviselési márd eredménye. Az angol csapatok akadózva kapták az utánpótlást, Angliát vékvé a lelemiszerhiány miatt kezdte a hadviselési márd eredménye. Az angol csapatok akadózva kapták az utánpótlást, Angliát vékvé a lelemiszerhiány miatt kezdte a csoportosított ide, a kávéletes-tettek a riasztórendszert, Otrantóban repülőteret építettek. Az Adria kezdett bezárni a tengeralattjárók, és a felszárni hajók számára.

Ezért a véletlenes átközés az Otrantói zárószórombolója, mely akcióra 1917. május 14-én este kezdődött. No Saida, Helgoland cirkáló és hálók antenna rádjait megkötötték, így a sziluettközés az olasz Indomito romboló osztályhoz hasonlóan történt. A cirkáló és a szlovén ellenőrzés meg a hajnali órákban a hálókban a hajrom kávéháza 'pozícióban és szinte ugyanabban a pillanatban szálalt meg a győzelem tételét a véletlenes és a véletlenes hajókra, azonnal elszállítottak 12 hajót, 9 hajót harc és mozgáskövetés tettek, ugyanakkor az elszállított hajók személynélkül 72 embert mentettek ki a tengerből. A Novarára ebből 6 hajó elszállított, 5 megrongálása és 35 ember kimentése jutott. Az átközés végezőknek a hajrom hajó rádjait, gyors akcióját hálókban mint egy átközésnek a megsemmisítését okozta. Ugyanakkor a kávéháza tón hajó és Csepel és Balaton rombolók is harcban részt vettek és a Csepel az olasz Borea romboló elszállította. A Balaton pedig a romboló által kávéházat hajrom szilárd-t és hajó kávéháza elszállított el egyet, a májsik két és egy elmenekült el. Rombolóink visszafordulva minden zavaró esemény nélkül a visszafordult Cattarába.

Ezeket az eredményeket a saját egységeink veszteség nélkül a ellenőrzés el, feladatuk elvégzése után hazaindultak. Hamarosan a császárja és királyi egységeknél a hárságileg négyes erős sebb Antant hajó csoport zárta el a hatalmas támadás kezdődött. A Novarát felismerve - fokozott támadás alá vették az ellégetes hajók. 15 centiméteres ágyúikkal leadott lövedékekkel már akkor több száz eltaláltak, amikor az még a lövedékhez sem jutott a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri hajóboró kávéházában elszállított - mesterséges kávéházat fejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre kávéházat tette meg az ellégetet, majd a kávéház hirtelen kitörve átközés tételét a tengeren. Ekkor azonban Novara selyes találatokat kapott. Az első tiszt, Szuborits József és a több katonája meghalt, majd az egyik lövedék repült a tengerbe teljes kezeléssel személynélkül. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntötté, egy 15 cm-es

otrantásí Áívet, a vődÁ Ás felderÁ-tÁ' egysőgeket, illetve az otrantásí tengerparti repÁ¼lÁ'teret. A nőgy Áj csatahajás Á hÁrom rőgebbi, kisebb csatahajás, mindegyik 1-2 rombolás Ás 4-5 torpedásnaszÁjd kÁ-sőretőben, hőt hÁitvőd csoport Dő-Adria hőt meghatározott pontjÁjn cirKÁjl. Egrősz azőt, hogy a kőt tÁjmadás csoport elvÁjgÁsÁjt megakadÁlyoz azaz fedezze Á'ket, mÁjrsősz azőt, hogy a beavatkozás antant nagy hajáskkal a harcot felvegye tÁjvol tartva Á'ket a tÁjmadás csoportjainktÁ. A tengeralattjÁrÁk feladata minől tÁjbb ellensőget elsÁ¼llyeszteni. A repÁ¼lÁ' Ás rÁjdiás egysőgek feladata a hajás parancsnokainak tÁjőkoztatÁjsa az ellensőg hollőtőrá'l, mozgÁjsÁjrá.

A flotta parancsnokÁjga minden eshetásőget megfontolt Ás a kőmjelentősekbÁ'l ismert ellensőges egysőgek harcÁ kalkulÁjva, szinte 100%-osnak tÁnt a nagy akciás sikere. Erre a remőnyre, az akciás rajta¼tősszerÁ± jellegőn kÁ-vÁ¼l okot adott, a hajás¼zőrsőg kivÁjlás kőpzőse, eredmőnyessőge, az Áj hajásk harminc Ás feles Ájgyőin az Ájt¼tÁkőpessőge Ás fÁjlyőnye, a torpedás egysőgek gyakorlottsÁjga, a gyorscirKÁjÁk eddigi eredmőnyei, amelyek csak tengeralattjÁrÁk vetőlkednek velÁ¼k. A tiszték Ás a legőnysőg a februÁri lÁjzongÁjs elhalÁjsa utÁjn, az Áj flottaparancsnok fiatal, temperamentumos, tetterás irÁjnyÁ-tÁjsa mellett Ájra őlőnk Ás aktÁ-v, valamint fegyelmezett lett. Megszőnt a tespedő, amely a nagy hajás legőnysőgőn ővek Áta erÁ't vett.

A nőgy Viribus Unitis osztÁjlyő csatahajás kőt csoportban indult el a terv szerint a Dő-Adria felő egy napos kÁ¼lőnbsőggel. ElsÁ' nap Horthy irÁjnyÁ-tÁjsa alatt a Viribus Unitis Ás a Prinz Eugen a mÁsodik fÁ'csoport vezőrhajás Szent IstvÁjn csatahajás a Tegetthoffal, JÁnius 9-őn, este futott ki PÁ¼bÁ¼ kilenc kisebb egysőg kÁ-sőretőben. A csoport Premuda szigettÁ'l 11 mőrtÁjldnyi tÁjvolsÁjgban hajászott dő felő mÁjnap hajnalban, amikor a rossz lÁjthatásÁjgot Á¼gyesen kihasznÁjva a Rizzás, olasz fregattkapitÁjny Ájltal vezetett kőt MAS (torpedáscsőnak) behatolt a rombolás kÁjzÁjtt, Ás kőt-kőt torpedás lÁ'ttek ki a kőt nagy hajás irÁjnyÁjba. A Tegetthoffot elvőtettő, de a Szent IstvÁjn haló kapott. DacÁjra annak, hogy a legőnysőg mindent megtett a megmentőőre, a hajásÁriÁjs hÁjrom ÁrÁjval kősÁ'bb fe ős elsÁ¼llyedt. Á Á sÁ¼llyedÁ' Szent IstvÁjn

A Szent IstvÁjn elvesztőse nem csak ÁjnmagÁjban volt vesztesőg, hanem azőt is mert a terv ÁjsszeomlÁjsÁjt jelentette ellensőgnek tudomÁjsÁjra jutott a kősőzÁ¼lÁ'dÁ' akciás. Nem lehetett tÁjbbő a meglepetősszerÁ±en erejőre szÁjmÁ-t Horthy hosszas mőrlegelős utÁjn lefőjta az akciás. A flotta parancsnoka Ás tÁjrzskari fÁ'nÁjke egyÁjntetÁ±en ÁjruLÁjs gondolt.

A szÁjrazfÁjldÁjn ugyanakkor meghiősult a JÁnius 15-i Piave offenzÁ-va, valamint megjelentek az amerikai csapatok is a nyugati frontokon. Mindez Ájra őleszi a lehangoltsÁjgot Ás csÁ¼ggedőst. A Horthy mindent megtett a flotta hasznosÁ-tÁjsÁjnak őrdekőben. Megszervezte a bÁvÁjrnaszÁjd akciáskat. Tagadhatatlan, hogy a flotta tevőkenysőge a Szent IstvÁjn pusztulÁjsa utÁjn sem lanyhult Ás mindez parancsnokÁjnak kÁjzÁjnhetÁ'. Mőg akkor is erÁ's kőzzel tartó áœœa flotta kormÁjnykerekőtâœ, amikor oktÁber 30-Ájn megÁjtt a legfelsÁ'bb parancs: A hadiflottÁjt minden felszerelősÁ egyÁ¼tt Ájt kellett adni a Szerbek, HorvÁjtok Ás Szlovőnek Nemzeti TanÁjsÁjnak a monarchia tÁjbbi nőpe tulajdonjogÁjnak a fenntartÁjsÁjval!

Az ÁjtdÁjs formasÁjgai oktÁber 31-őn dőlelÁ'tt zajlottak le a Viribus Unitis vezőrhajásn, Horthy lakosztÁjlyÁjban. Koch Meted fragattkapitÁjny, egy laibachi szÁ¼letősÁ± szlovőn tengerősztiszt, az, aki a jegyzÁ'kÁjnyv alÁjÁ-rÁjsa utÁjn azonn lobogás vÁjltÁjst kÁjvetelt. Horthy ekkor kijelentette, hogy errÁ'l szás sem lehet, amÁ-g Á' a hajásn van, addig az osztrÁjk-magyar lobogás a Viribus Unitis Ás a tÁjbbi hajás ÁjrbocÁjn marad. Á' pedig csak dőlutÁjn fog tÁjvozni, tehÁjt a lobogás vÁjltÁjs csak azutÁjn tÁjrtőnhet meg. A bizottsÁjg minden tagja elfogadta Horthy vőlemőnyő, Koch Meted megsőgyenÁ¼ve magÁjra maradt.

DőlutÁjn 16 Árakor, minden hajásn felsorakozott a legőnysőg, mőg egyszer utoljÁra fegyelmezetten Ás megtÁjrtőn piros - fehő - piros hadilobogás utolsÁ' levonÁjsa.

A hajás legőnysőgőnek egyhangő kÁ-vÁjnsÁjgÁjra tÁ'lÁ¼k is elbőcsőzott az admirÁjlis, majd 16 Ára 30 perckor elhag flottaparancsnoki hajás. MagÁjval vitte a hajás selyem dő-szlobogásÁj, a parancsnoki lobogásÁj, valamint Ferenc JÁzsef arckőpő.

Horthy PÁ¼bÁ¼ Badenbe utazik Ás jelenti IV. KÁjrolynak a flotta ÁjtdÁjsÁjt. Ekkor az uralkodás vőgsÁ' gesztuskőnt elÁ'lőpteti altengernagyÁj áœœa legvÁjlsÁjgosabb idÁ'ben is kimagaslÁs, kivÁjlás szolgÁjlatai Ás az ellensőg elÁ'tt mindtanősÁ-tott bÁjtor magatartÁjsÁjnak elismerősekkőppen.âœ

Ezzel vőget őrt Horthy Miklás tengerőszeti pÁjlyafutÁjsa, valamint vőgőrvőnyesen megszánt lőtezni a CsÁjszÁj Haditengerőszet is.

Horthy Miklás a politikus

Horthy Miklás politikai tevőkenysőgő a mai napig nem tudjuk reÁjlisan, tÁjrgyilagosan őrtőkelni. Tőny, hogy 1918, oktÁber 31-őn, amikor lelőpett hajásÁjrá Ás romhalmazt talÁjlt maga kÁjrá¼l szeretett hazÁjnkban. Á' volt az, aki a romokbÁ'l egy megcsonkÁ-tott, de mőgis mÁ±kÁjldÁ' orszÁjgot tudott őpÁ-teni. Majd jÁjtt a II. vilÁjghÁjborő, Ás minden vőge lett. FÁjldi PÁjli kÁjnyvőnek vőgőn kemőnyen ÁjllÁjst foglalt Horthy orszÁjg őpÁ-tÁ' munkÁjssÁjga mellett:

â€œA nemzet hajásjének parancsnoki hâ-dja, 1944. oktâber 15-e fekete vasâjnapja âta â¼res.Minden magyarnak a hâ-dor a helye!â€•

Ezen eredmânyek ellenâre Horthy Miklâs minden remânyâot elveszâ-tve, hogy viszont lâthatja szeretett hazâjâjt 1957. februâr 9-âon emigrânskâont hunyt el Portugâlijâban.

-Emlâkâot mindârrâkre megâ' rizzâ¼k ellentengernagy âr! Nyugodjon bâkâben kormâjnyzâ âr! Kiss âœolafâ€• Csaba

Felhasznâlt irodalom:

- Bencsik Gâbor: Horthy Miklâs Magyar Mercurius kiadâ 2003
- Csonkarâti Kâjoly: Horthy, a tengerâsz; Zrânyi kiadâ 1993
- Csonkarâti Kâjoly: Az Osztrâk-Magyar Monarchia haditengerâszete
- Fâldi Pâj: Az osztrâk- magyar haditengerâszet târtânete Anno kiadâ
- Kiss Csaba: A Csâszâri âs Kirâlyi flotta kâzirat
- Kiss Csaba: Az S.M.S. Novara gyorscirkâjâ
- Nagy Miklâs Mihâly: Boldog bâkeidâk haditengerâszei Kornâtâs kiadâ 2003
- Szimon Miklâs: Hogyan lett egy kenderesi kishemesi gazdâjkodâ fiâjbâ az Osztrâk - Magyar Haditengerâszet fâparancsnoka? Csatajk az Adriâjn Horthy Miklâs irâjnyâ-tâjsâjval.A Szent Istvâjn csatahajâ elsâ¼lyedâse.

â